

Ardealul

Apare Lunea, dimineața, cu

r. ațiuni politice și știri sportive

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația Arad, Bul. Ferdinand 5

Șomerii și Capitala

Sărmanii șomeri! Ați auzit ce nenorocire a dat peste ei? D. ministru de interne s'a supărat. A dat ordin la toate primăriile din țară să pună în vedere celor fără de lucru ca nu cărecumva să se aventureze pe la București, pentru că nu se găsește de lucru pentru nimeni și-apoi ministrul de interne nu mai dispune de fonduri pe cari să le pună la dispoziția celor ce-ar fi nevoiți să se introducă acasă și n'au bani de drum.

Așadar, basta cu vizitarea gratuită a Capitalei. D. ministru nu vrea să mai vadă muritorii de foame pe marginea drumurilor Bucureștene.

Și bine face.

Câți țărani, câte țărance și câți nădrăgari simpli sau mai complicați, n'au pus la buzunar tot ce puteau aduna într-o vară din munca lor și-a familiei întregi pentru a merge să-și încerce norocul la București, în orașul cu fata-morgana

toți erau hotărâți să pună băncuța peste băncuță, leușor peste leușor pentru a trimite acasă tot ce nu-i strict indispensabil unei existențe fără pretențiuni!

Câți însă au reușit să-și vadă cu ochii plinirea gândului? Câți au putut trimite ceva la cei ce așteptau cu încredere și cu jind? Cel mai mulți au apucat pe mâna câte unui ex-croc care le-a ușurat buzunarul lăsându-i să-l caute în vânt. Și-apoi de necaz, câți nu s'au dat destrăbălării până ce, lihniti de foame, au cerut să fie expediati acasă pentru a duce cu ei o boală cu care nici nu știau cum să umble și pe care-au împărtășit-o și celor cari așteptau altceva dela ei!

Hehe! ca să poți câștiga un ban la București trebuie să fii din stofa lui Vasilescu — Cantalup sau să ai un fond de rezistență până ce n'veți școala marilor orașe. Și încă tot nu poți rivaliza cu cei ce acolo au crescut.

De aceea să nu se supere pe d. ministru Inculeț cei cari le-gau speranțe mari de-un viitor drum la București, ci mai bine să stea de vorbă cu cei cari s'au întors de-acolo. Acasă, ori-cum, este acasă între oameni cari te cunosc, și mai ales în elementul tău. Acasă, oricât de sărac ai fi, nu te insală nimeni pentru că ai un nume, oști cineva, pe când într'un oraș mare nu contezi decât ca un naiv bun de exploatat, fără să știi măcar unde să te duci să-ți cauți dreptul.

C. Nour

Instalarea P. S. Sale Episcopului Andrei

ARAD. — Sâmbătă la orele 3.48, P. S. Sa Episcopul Andrei al Aradului, a coborât din tren, însoțit de d. prefect dr. I. Groza, d. primar, dr. R. Coțoiu, și d-nii generali Alexandrescu, Zissu și Serb în uralele imensei mulțimi și trec în revistă compania de onoare.

P. C. S. părintele Păcățeanu și d. dr. R. Coțoiu urează bun venit P. S. Sale. După ce P. S. Episcopul Andrei răspunde frumoaselor cuvinte, ia loc într-o trăsură ornamentală cu flori, apoi încadrat de un escadron al Reg. 1 Roșiori comandat de d. cpt. Modran Toma, a plecat spre catedrală în uralele nesfârșite ale populației.

La Catedrală a fost primit de venerabilul protopop T. Văteanu apoi corul Academiei Teologice a cântat „Mulți ani stăpâne”.

Adânc emoționat Episcopul dr. Andrei Mager Crișanul a răspuns că după un timp îndelungat reintră în biserică pe care o frecventa ca școlor. Termină cu cuvintele: „Dumnezeu să binecuvinteze clipa intrării mele în acest altar”.

Un sobor de preoți a oficiat apoi

Duminică 2 Februarie

La ora 9.35, o companie de onoare, cu muzică și drapel, în piața Catedralei, a primit pe P. S. Sa Episcopul Andrei cu onorurile cuvenite.

Serviciul divin a fost oficiat de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Sa dr. Vasile Lăzărescu, care a făcut instalarea fiind încredințat cu aceasta de către I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

După instalare P. S. Sa Episcopul Andrei a rostit următoarea cuvântare:

Cuvântarea P. S. Sale Episcopului dr. Andrei Magieru-Crișanul

O cumplită tragedie se petrece în sufletul omului lipsit de mângâierile religiei lui Hristos. Ca o frunză arun-

cată de valuri, el se vede înconjurat și pândit de mii de primejdii. Nici busoia, nici liman nu-i mângâie des-nădejdea.

În starea aceasta ispititorul, care dela început pândeste călcăiul omului ca un leu răcnind umblă căutând pe cine să înghită (Petru V. v. 8) căci el dela început a fost omorător de oameni și cu adevărul nu stă la olaltă, pentru că nu este adevăr într'însul (Ioan III v. 44).

Vechea ispită de a mânca din popul viții, care a dus la pierzare pe protopărintii sună astăzi așa: „Gustați în pripă viața și fiți lieri”. Aceste două mirajuri: viața și libertatea constitue lațul în care odată prins se sbate omul care singur încearcă să-și construiască raiul. Desamăgirea vine însă mai curând de cât s'ar crede căci ea se ține de păcat ca umbra de om.

Rămas singur stăpân în raiul construit de dânsul bietul om simte că a pierdut cheia raiului. Viața și libertatea gustate de el departe de a-l duce la fericire e ghimpele ce-l înțepă.

„Întrebarea chinătoare la care nu există răspuns mulțumitor e moneda

„Începutul trunerului e moneda răsi pe Dumnezeu și a-și întoarce inima sa dela cel ce l-a făcut pre el” (Intel. lui Is. Iov. 12) încercând să talmăcească înțelesul viții, omul lipsit de cunoașterea adevărului cereșe adus în lume de fiul lui Dumnezeu va sfârși în curând să afirme că întrucât viața nu e o cunună de spini sau o cruce noferoasă, ea la tot cazul e un războiu al tuturor contra tuturor. Dar acest tăle îi răpește farmecul. În cazul acesta dispare bucuria viții. Tot atât de amăgit e omul când i-se flutură pe dinainte lozina de libertate, care după uzul limbii ar fi să însemne: neatârănare față de Dumnezeu și lipsă de răspundere. Câtă amăgire și aci ce dispare ca ceata în fata soarelui îndată ce ne dăm seama de reali-

tate. Apostolul Pavel se întreabă: „Ce ai omule ce n'ai luat? Iar dacă ai luat pentru ce te mândrești cași cum n'ai fi luat?”

Să însemne libertatea, izolare sau singurătate? Întreabă-ți omule inima: vrei să fii singur în durere când ești cutropit de povara tristeții și când ochii tăi împăianjeniti nu văd drumul ieșirii? O, nu, sufletul nostru nu însetează după această libertate. El caută mereu un semn al său. Notiunea de libertate nu poate avea nici înțelesul luptei de răspundere al arbitrarului. Aceasta libertate ar fi o nenorocire ce îngrozește cu prăpastia ce ar deschide-o în jurul nostru. Căci sufletul nostru caută la tot pasul o mână ocrotitoare, o cale sigură bătătorită pe care să nu rătăcească, un piept pe care să nu răzimăm capul, o inimă ce bate alături de noi. Copilul orfan își plânge părintii dacă i-a cunoscut. Orfanul care nu și-a cunoscut părintii simte viața năruindu-se sub el, pentru că nu are de ce-o lega. Copilul cu părinti însă privește în fata lor și prinde putere aflând în ei rezimul viții, gustă bucuria ce ț-o dă conștiința de a avea sprijinitor tare și

Același lucru se petrece și între Dumnezeu și om. Dumnezeu a creat pe om după chipul și asemănarea Sa. Omul însă trebuie prin voință liberă să-și desăvârșească copia după original. Precum șuvita de apă oricât de slabă înconjură munții pentru a se vărsa în mare, așa și inima omului nu-și află pacea decât în Dumnezeu creatorul. Nu după libertate însetează sufletul nostru, ci după un stăpân, după Tatăl al cărui chip îl poartă în sine. Nu libertatea este bunul cel mai mare al existenței, zice un scriitor. Dela slujba arhanghelilor până la activitatea insectei, dela repezițiunea stelelor călătoare până la gravitațiunea jainică a firului de praț, puterea

Continuare în pagina IV-a)

„DOMNII NOȘTRI”

Mult cuprins aveau pe vremuri aceste două vorbe. Ele rosteau fala, nădejdea, sprijinul, cărna înțeleaptă și pilda frumoasă înaintemergătoare a unui neam împilat, necăjit și batjocorit.

Domnii noștri, ridicati din plugari, din dascăli de strană și de carte din preoți și din meșterugari, erau vrednicia întrupată a nației; cei mai buni, cei mai cuminti, cei mai dăruiti de Dumnezeu și cei mai curati la suflet; ei erau cărmacii sociali și spirituali ai Ardealului românesc. Multi dintre ei, bursieri pe temeiul meritelor și darurilor lor, au fost crescuți pentru a deveni fala câte unui sat și adesea a unui colț de țară. Prin poziția lor socială, prin renumele lor ca si prin omenia lor, domnii noștri erau fruntea neamului, mintea și inima lui. E-

rau sprijina miilor de plugari 10-mâni cari la ei alergau la fiecare năpastă, lor le destăinuiau fiecare pas și durere; la ei găseau învățătură, mângâiere și mână de frate oricând ori dușmanul le zdrobea grumății cu vre-o nouă nedreptate.

Ei au condus multumile valahice pe drumurile menirii lor în ultima sută de ani.

Dintre acești domni ai noștri, domni cu duhul, s'au ales un Bărnut cu totii cărturarii anului 48, un Avram Iancu cu toți ceilalți prefecti și tribuni, Șaguna, Pop de Băsești, Emanuil Ungurean, Gojdu, Rațiu, Velici, Goldis, Moța, Maniu, Vaida, Lucaci, Ciorogariu, Rusu Șirianu, Goga și toți ceilalți cari au stat în fruntea valului de a-

firmare românească.

Purtarea domnilor era îndreptarul plugarului și pilda tineretului. Azi unde ne sunt pildele, domnii noștri bătrâni și venerabili căroră să nu ne rușinăm a le săruta dreapta? Unde? Arătați-ni-i curati și respectabili ca să-i măsurăm și să-i plătim cu aur, să le păzim viața cu pe Sf. Împărățenie.

Domnii noștri cei vechi când îmbătrâneau erau monumentele de bronz masiv ale cinstei, demnității, curăției și a mândriei. Erau Arcopagul spiritual al nației române.

Epigonii de azi, domnii noștri bătrâni — câți nu poartă stigmatul atâtor afaceri necurate? — Unde mai poți cere astăzi unui tânăr să-și ia de model pe careva dintre cei bătrâni? Putinii moșnegi curati s'au

(Continuare în pag. II-a).

Vacanța dela Episcopia Orăzii

— Un succesor agreat: P. S. Vasile Lăzărescu, al Caransebeșului —

ORADEA, 1. — Fără a împieta cu gânduri haine memoria ilustră a veneratului prea fericit Roman Ciorogariu, fost îndelungă vreme păstorul Bihorului, — vom examina, în cadrul datoriei profesionale de cronicari ai evenimentelor, noua situație creată aici prin vacanța recent ivită la episcopia ortodoxă română.

Funeraliile episcopului Roman Ciorogariu decurgând într-un cadru de mare și fastuoasă amploare, la care au participat adjutantul M. S. Regelui, reprezentanții guvernului român, al Academiei Române și mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, cu episcopii Lăzărescu al Caransebeșului, Andreiu Măger-Crișanul al Aradului, și mulți alți oameni de valoare, a surscitat fatal conversațiuni în jurul succesiunii marelui Vlădică Ciorogariu, la conducerea episcopiei Orăzii. Pentru acest motiv avem datorita ca din noianul datelor noi și situații, înclinând punctele de refer, să fixăm pozițiile.

Ce a fost la Oradea în Ianuarie

Prezența celor câțiva factori hotărâtori în rezolvirea crizei, cu prilejul morții episcopului Ciorogariu, a ocazionat vii agitații, mari frământări, forțându-se nota, pentru o clarificare imediată — prealabilă — a succesiunii la episcopia orădeană. Cum stăteau lucruri-

le în realitate și ce vroiau oamenii?

Adevărul Sfânt este acesta: că o delegație de intelectuali orădeni prezentându-se mitropolitului Bălan, care se găsea aci, i-au cerut din toată inima pe d. Andreiu Crișanul, noul episcop al Aradului, care se bucură în Bihor, după 24 de ani de pastorie, de o reală și nebanuit de mare simpatie în toate cercurile. Oricum acesta este ales și investit de Suvoran episcopul Aradului, nu știm în ce măsură legile, canoanele, protocolul și sentimentul public arădan putea accepta **anularea unei stări de drept și de fapt.**

Simultan cu aceste demersuri, un tânăr, energic și luminat Vlădică, sincer simpatizat de către mulți intelectuali orădeni, fiind ani de zile profesor și rectorul academiei teologice din localitate. — am numit pe **P. S. Vasile Lăzărescu** al Caransebeșului, — râvneste fierbinte la scaunul episcopiei Bihorului, trecând dela Caransebeș la Oradea, după o vechime în scaun. Pentru a se descotorosi — acesta e termenul cel just — de o veche și inevitabilă satisfacție, prin numirea într-un scaun de episcop

a unui „prepus” al său. Mitropolitul Bălan, a dat binecuvântările Lui delegației orădenilor solicitatorii episcopului Andreiu pe scaunul episcopiei orădene, cu gândul nestrămutat la P. C. Stan, dela Sibiu, cugetând că a sosit plinirea vremii punându-și, în sfârșit, omul Său. — în orice caz — la una din cele două episcopii Oradea sau Arad — un cărturar erudit, care însă n'a avut vreodată cea mai mică atingere sau afinitate cu Aradul sau cu Bihorul.

Succesorul de mâine

În lumina acestor date adunate cu obiectivitate, concluzia este: cele mai legitime șanse firești, întrunind sufragiile unanime ale celor șasezeci de deputați eparhiali dela Oradea-Mare — în interesul Bihorului văduvit azi cu o pierdere imensă — sunt pentru episcopul Caransebeșului, P. S. Vasile Lăzărescu.

Rămâne ca rațiunea acestor revendicări să fie traduse în faptă, fiind vorba de un om care iubește Bihorul, cunoaște bine țara aceasta și îndeplinește toate condițiile ca să vie între noi.

D. Senator Ludovic Bica ales președintele Camerei de Agricultură Bihor

ORADEA, 1. — Prin vacanța ivita la Camera de Agricultură Bihor având loc alegerea noului președinte, a fost proclamat cu unanimitate d. senator Ludovic Bica, ca președinte al Camerei de Agricultură. Cu acest prilej, domnia-sa ne-a făcut următoarele declarațiuni:

— „Fiind ales președinte al Camerei de Agricultură din județul Bihor, voi realiza un program de înlăturare concrete menit să protejeze agricultura, însămânțările de primăvară, semințe selecționate de primăvară, loturi demonstrative, am hotărât comandarea unui vagon, cu reducere de 25% pe C. F. R. semințe plombate decusitate. Toate comunele vor avea vite de rasă. Am hotărât, deasemenea, înființarea unei cooperative de lăptărie la Beius, încurajarea acțiunii pomicole. Am dispus procurarea a 50 de mii de puieți pentru constituirea pepinierelor în cadrul sărbătoririi sădării pomilor. Pentru înlăturarea comunale s'a stabilit, cu concursul eforiei județene de pășuni, înființarea a 20 de lucerniere comunale. Vom încuraja răspândirea bicuțelor și vierilor de soi, pe sate, pentru prăsilă.

Avem o fermă model „Iclod”, înzestrată cu toate ustensiile necesare, grajduri moderne pentru vite, locuințe confortabile pentru personal, unde vom înființa la primăvară, o vastă pepinieră de nucii, cu un număr de 40 de mii de puieți. Conducerea Camerei concentrează multă atențiune în jurul fermei „Iclod”, care trebuie să devie un centru luminos de activitate și producție în concreto de ce este agricultura — a încheiat d. dr. Ludovic Bica, președintele Camerei, declarațiile sale programatice. Prin alegerea sa la președinția acestei importante instituțiuni, ne place să credem că s'a pus acolo un om capabil și muncitor, care de 10 ani se află — când ca membru, ca vice-președinte, ca președinte, — realizând înlăturări frumoase, în conducerea Camerei de Agricultură a județului Bihor.

Organizarea siguranței colective în Europa

— Rezultatul conversațiilor diplomatice dela Londra —

PARIS. Se anunță că recentele tratative de la Londra au dus la stabilirea a două noi mari idei, de care depinde organizarea siguranței colective în Europa.

Prima idee a reeșit din discuțiile d-lui Titulescu cu bărbății de stat englezi. Ministrul de externe român a convins pe aceștia de necesitatea participării Uniunii Sovietice la acțiunea statelor din Europa centrală și a statelor balcanice pentru garantarea independenței Austriei.

D. Titulescu a arătat că România, care e obligată să garanteze independența Austriei, dorește participarea Uniunii Sovietice la această acțiune, precum și semnarea unui pact cu Moscova în acest sens. Cere, însă, pentru aceasta, ratificarea prealabilă a pactului franco-sovietic.

Ar fi o greșală să se creadă că întrevederile cu prințul Starhemberg tindeau să pregătească o apropiată restaurare monarhică în Austria. Tocmai

contrariul este adevărat. În cursul conversațiilor avute la Londra, prințul Starhemberg a precizat că atât el cât și membrii casei de Habsburg consideră că restaurarea nu este de dorit, în mod practic, timp de mai mulți ani.

Ziarul adaugă că legitimiștii din guvernul austriac sunt convinși ei înșiși că orice încercare prematură de restaurare ar fi dăunătoare politicii urmărită de Austria în Europa centrală.

retras din arenă iar unii au fost terfelți și umiliți căinește tocma pentru intransigența lor, așa cum a pșit Părintele Ion Moța. Pildele noastre de azi seamănă dezastre și disoluții morale pe unde își poartă trena de aur murdar. Morala curentă este: ce ai făcut, cât ai adunat? Indiferent de mijloacele de adunare a banilor, bani să ai că atunci esti om. Cei mai mulți dintre părinți cu astfel de merinde, cu astfel de omenie își slohod copiii în lupta vieții și de aceea nici nu ne mirăm că ajung atâia pe margina hidoasă a prăpastiei care se numește închisoarea. Căși au pilde strașnice cei tineri: doctori, învățători, preoți, cărora li se zice, siringă, friptură, spută, cărămidă, militari și profesori universitari skodiști, guvernatori transferiști, cageriști, etc. așa

cum pe vremuri aveau pilde bătrânilor de azi: pe memorandiști sau tribuni. Aceștia sunt domnii noștri de model, pe care suntem invitați a-i lua de pildă.

Decadența domnilor noștri caracterizează, disoluția actualii clase conducătoare și reclamă neîntârziata lichidare a balastului ce-l formează în drumul spre înălțimi a Nației noastre. Halul moral al actualii clase de conducători cere imperios cauterizarea, fierul roșu, distrugerea și înlăturarea lor din fruntea țării, unde se găsec spre rușinea Nației care-i suportă și-i întreține ca pe niște paraziți.

O speranță avem și o bucurie, constatând că tânării conștienți, românii verzi la inimă și la ani, se orientează spre alte dămuri decât cele ale pilde-

lor ce le stau sub ochi, iau pildă dela alții, dela cei trecuți din această viață. Cei tănari în mână un fir al tradiției cinstei românești din filele galbene ale istoriei, din vremurile bune când bătrânii își meritau cinstea care li se dădea.

Ultimii doi ani mai ales au însemnat pe răbojul vieții noastre obștești un fapt deosebit, un fapt de căpetenie: orientarea spirituală a tineretului universitar spre idealismul abnegației totale, și cu asta au îndrumat cursul pe care-l va urma — cu orice preț — românismul de acum înainte. De luat în seamă sunt în această privință cuvintele P. S. S. Vartolomeu Episcopul Râmnicului și al Noului Severin, rostite cu ocazia Congresului General Studentesc din anul ce-a trecut

Desmățului generației care se duce, li răspund cei tănari cu disciplina de bună voie, rapacității, cu lepădarea de sine, înconștienței cu înalta conștiință a răspunderii față de momentul actual și de viața de totdeauna ce zace în pumnii ocrotitori ai acestui tineret viteaz, dimpreună cu limpedea viziune a menirii noastre ca neam; dragostea de neam, de țară, de rânduială formează stâlp de foc, ce arde pe înălțimi spre a fi călăuză prin pustiu acestui norod.

Desbaterile Congresului Studentesc din anul 1935 ținut la Craiova, sunt cartea de vizită a generației cu alte modele și cu alți călăuzitori de cât „Domni noștri” de azi — domni spută, cărămidă, friptură, skoda, siringă Cagero, etc.

TRAIAN HEDEȘ

D. Moșoiu și liberalii bihoreni

Dece a plecat d. Moșoiu la Cluj? — Consiliul orașului și d. dr. Bledea. — Despre o iminentă schimbare a întregii echipe din fruntea primăriei. — S'a găsit un „țap ispășitor”: d. aj. de primar Ion Ionașcu debarcat. — Consecințe și concluzii

— Dela trimsul nostru —

ORADEA, 1. — Ne reamintim cu plăcere de seria celor câteva reportaje politice apărute astă vară consecutiv în coloanele „Ardealului”, care ceau senzație la „masa solidarității” dela „Astoria”, iar la primărie au cetite în cabinetul domnului primar de către toți consilierii adunați sprejur și comentând îndelung modul și sursa atacurilor. Spunem astăzi nu dintr'o autoreclama sgomoză, ci din spirit de echitate politică să lămurească situația din conducerea municipiului nostru, șuședă și grosolan mistificată prin așemenea celet mai neprihănite sencești din toată lumea.

Și dacă de-astă vară și până astăzi am excelat la gazetă cu reportajii politice de mare anvergură, ținem cu mare preț, ca din acest prilej, să contribuim cu un vast material informațional de reală autenticitate, de feroce precizie — colecțional în acest răs-

D. Moșoiu pleacă la Cluj

Prin Octombrie, d. Moșoiu retrage din fruntea primăriei Oradea, plecând subit la Cluj fără cea mai palidă explicație, orală sau în gazete. În acest timp, d. Moșoiu a demisionat formal, printr'o declarație oarecare, fie chiar proclamată, ci a menținut situația în echivocul celei abia târziu de tot, după o lună, poate și târziu, succedat de o comisie interimară sub președințiu d-lui Bledea. Dece a plecat Moșoiu?

Și fiindcă trebuia să fie nerădit la catedra dreptului roman cât pentru motivul că ministrul de interne prindând grave denunțuri în repetate rânduri, a ordonat chemarea a cinci contabili ai municipiului, la București, care au stat ministrului personal și abundența ordonanțelor efectuate sub primăria d-lui Moșoiu și, concretizat, aceasta ar fi una din cauzele plecării sale — inexplicabile multora — din conducerea primăriei. D. Moșoiu a plecat așa cum a plecat: fără deplin publică, fără decorație, fără banchet de adio, fără peșteră la gară, fără relatări șese și ample în ziare. Toată lumea știind atâtea, că d. Moșoiu a plecat dela Oradea, pentru ce, pentru câtă vreme pentru cari motive, și nici n'a știut. Doar — întâmplător — când mai participă la ședințe, în calitatea sa de șef al partidului liberal din Bihor, la manifestații de ordin individual sau colectiv: moartea lui Ștefan Domocos, de la delegației permanente, și aliile episcopului Ciorogariu, când au pus la cale plecarea bătrânului stegar generalilor din Bihor — aj.

de primar Ion Ionașcu, și — mâine — probabil la ședința delegației permanente.

Intre d. Bledea și colegii săi consilieri

Vrem să fim sinceri — așa cum apare d. Bledea în mijlocul colegilor săi, în planul consiliului, când respinge sau atacă o problemă cu elocință care nu totdeauna convinge și foarte rar satisface pe cineva. D. Bledea contează în partid drept un vechiu liberal, doctor avocat, un penalist erudit care pledează numai la Curte, un om perfect corect și cinstit, dar despre care n'am auzit că a jertfit milioane pentru liberali, în opoziție. În aceeași situație sunt încă destui fruntași ai liberalilor, încă dela venirea acestora la putere. D. Bledea ajungând primar — trebuie să recunoaștem pe bună dreptate — l-a favorizat un destin norocos, nu ca pe d-nii dr. Mangra, Turla, preotul Boca, etc. Devenind primarul municipiului, d. Bledea, așa după cum se plâng colegii săi din consiliu, a avut, și are o atitudine dărză.

Apartine notorietății publice ideea că suntem în ajunul unei fatale și irrevocabile schimbări în conducerea primăriei, printr'o nouă echipă primenită de unele elemente.

Debarcarea d-lui Ion Ionașcu

Oare astfel s'au clarificat nedumeririle din sânul partidului, căutându-se un țap ispășitor în persoana d-lui Ion Ionașcu, un bătrân stegar al partidului? Întrebăm și am vroi să știm: cine a provocat și în cine a vrut să lovească, deoarece d. Ionașcu a meritat poate cel mai puțin lucrătura aceasta. Și ce a fost, în definitiv? Să spunem tot adevărul. În aceste zile, gazetele locale au anunțat demisia d-lui Ion Ionașcu, din postul său de ajutor de primar.

În realitate, n'a fost demisie ci — debarcare, d. Ion Ionașcu fiind forțat să demisioneze. Cu această ocaziune au circulat pretexte și versiuni pe care le înregistrăm în nota lor cea justă.

Câteva prețioase indicațiuni deținem dela un membru cu influență în partid, a cărui situație și pregătire l-a așezat în linia întâia a valorilor reale ale acestui partid de guver-

nământ. Sunt încă prezumții și opinii personale ce abia mâine vor fi clarificate, în ședința delegației permanente, care va fi prezidată de d. Moșoiu sau d. prefect Băncilă. Debarcarea d-lui Ionașcu se pune pe seama unei „glume prost plasate” de acesta, cu o doamnă... național-țărănistă.

Căci d. Ionașcu afirmă intimilor săi, că n'a demisionat, ci a fost silit „din ordin” să... demisioneze. Aceasta, ni s'a spus, a fost pusă la cale când cu prilejul funeraliilor episcopului Ciorogariu, la masa înalților oaspeți care a avut loc după înmormântare, la episcopia ortodoxă, unde au fost văzuți conversând extrem de animat d. d. Moșoiu, Băncilă, prefectul județului și Bledea, primarul orașului.

Evident că vor urma declarații publice, cu penibile incriminări și destăinuirii compromițătoare despre unii oameni ai regimului, pe care d. Ionașcu nu va întârzia să le facă zărelor. Cel puțin așa dictează logica faptelor. — Nu este însă imposibil ca această manevră calculată să ducă direct și calculat la o răzmeriță destrăbălată în sânul comisiei interimare — lucru dorit astăzi foarte mult chiar de către d. Moșoiu, înlocuind automat actuala conducere a primăriei Oradea, cu o nouă comisie interimară, pentru a satisface grupul destul de numeros al nemulțumitilor împotriva actualei stări de lucruri.

După aceste revoltătoare lucrături — umilitoare în formă, josnic de meschine în fond — încheindu-se ședința consiliului orașenesc de Vineri după amiază 31 I. 1936, consilierii s'au retras în salonul mare de lângă cabinetul primarilor, unde d. Bledea a declarat că regretă teribil plecarea d-lui Ionașcu „care a fost un luptător devotat”, etc., etc. Nu e locul să spunem aci cât a muncit acest om pentru partidul său, în opoziție și la guvern, fiind, poate, cel mai activ consilier dintre liberali, fiind vesnic prezent la datorie, atât vara, când d. Moșoiu mergea la Bruxelles și d. Bledea la Karslsbad. Și, d. Ionașcu este om de 64 de ani.

Nu este exclus ca până la închiderea ediției ziarului nostru, să adaugăm noi date de un puternic senzational.

T. R.

D. Victor Antonescu a plecat la Paris

BUCUREȘTI, 1. — D. Victor Antonescu, ministrul nostru de finanțe, a plecat cu rapidul Decebal la Paris, pentru a semna

acordul general de plăți și de comerț încheiat între cele două țări.

D-sa va sta la Paris 18 zile cel mult.

Trupele italiene au ocupat Uadara

ASMARA. — Trupele italiene au ocupat localitatea Uadara, care se găsește la o depărtare de 450 kilometri de Dolo, punctul de plecare al ultimei ofensive a generalului Graziani în direcția Addis Abeba.

Imediat după ocuparea localității Uadara, coloanele italiene și-au continuat înaintarea, fără a întâlni vreo rezistență din partea abisinienilor.

Independența Egiptului grav amenințată

CAIRO. — Din sursă bine informată se anunță că în cazul când încercările de a forma un cabinet în care să fie reprezentate toate partidele nu duc reșede la un rezultat. Egiptul se va afla în fața unei noi dictaturi. Se afirmă din ordinul regelui Fuad, Aly când nici el nici un alt premier nu va reuși să formeze un cabinet, singura alternativă va rămâne de a numi un „minister pentru guvernarea țării”.

Generalul Condylis a fost otrăvit?

ATENA. — Moartea generalului Condylis provoacă comentariile cele mai vii în toate cercurile. Se pare că situația relativă a partidelor din Cameră va suferi modificări însemnate. Partizanii lui Condylis, urmând în mare parte să treacă din nou în partidul liberal, pe care l-au părăsit pentru a urma pe cel dispărut. În orice caz se crede că moartea lui Condylis va aduce după sine o potoliere a patimilor politice, dat fiind intransigența antivenizelistă a celui dispărut.

Condylis a murit subit, după ce disculase cu câțiva partizani politici. El a murit în camera de baie.

Circulă șovorul că ar fi fost otrăvit, autoritățile au ordonat autopsierea cadavrului. Medicii se tem ca nu cumva Condylis să nu fi murit, ci să fie numai într'o stare de moarte aparentă și deaceia, pentru a nu se comite o eroare gravă, cadavrul va fi pus sub observație 24 de ore înainte de a se da autorizația de înmormântare.

Inmormântarea este prevăzută pe Duminecă, când armata din Atena va do onorul celui mort.

Toate zările publică lungi articole asupra personalității ciudate a lui Condylis, care, temperament de revoluționar și luptător veșnic în fierbere, și-a început cariera ca revoluționar în Creta. A luptat pentru țară, eucerind grade dela soldat la general numai pe câmpul de bătălie. A răsturnat regimuri, a colaborat și a părăsit pe rând pe toți fruntașii politici ai țării sale.

Neastâmpărat, Condylis a răsturnat Regalitatea și a condus revoluția și le-a înăbușit. A participat la acțiunile celor cari au surghiunit pe Rege și tot el l-a adus înapoi pe tron.

Instalarea P. S. Sale Episcopului Andre

(Urmare din pag. 1).

și măreția universului se întemeiază nu pe libertate, ci pe supunere, pe ascultare. (Rusten).

Când ne încopciem prin Hristos în Dumnezeu, atunci aflăm rostul vieții, pacea și farmecul ei. Din clipa cunoașterii lui Dumnezeu începe pentru noi aurora vieții. Fără cunoașterea lui trăim în noapte înstelată cu licăriri de cunoașterea adevărului, sau cu lună palidă, ce imită figura obiectelor, dar la a cărei lumină slabă toate se confundă și-și schimbă forma. Soarele luminoase pe bolta vieții noastre e credința, predarea totală, unirea noastră în interior cu Dumnezeu.

Odată dobândită și păstrată această înălțare a omului cu Dumnezeu prin credință și supunere, nimic nu mai are putere de a o desfăcea, nici timpul, nici distanța, nici moartea. Nu mai are însemnătate dacă țărâna din noi se desparte prin moarte și se întoarce în pământ, când partea nemuritoare din noi, sufletul, s'a încopciat în veșnicie, în Dumnezeu, când picătura de apă s'a întors în mare, scântea în focul cel nestins, raza de lumină în soarele cel neapus. Cel ce crede în Hristos s'a făcut însă mai tare pe pământ. Așa sunt a se înțelege cuvintele Mântuitorului. Adevărata viață și libertate este cunoașterea lui D-zeu prin Iisus Hristos. Singurul care a văzut pe Tatăl și ni-L poate face cunoscut așa cum este. A cunoaște pe D-zeu în sens religios înseamnă a trăi nedespărțit de El, a trăi El în tine și tu în El.

Așa se explică cuvintele Mântuitorului: și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi. Căci pentru sufletul nostru nu poate să existe altă libertate decât aceea de a nu-i țintui aripile în pulberea pământului și de a-l lăsa liber sborul la cer unde își caută chipul și asemănarea în Dumnezeu.

Dovadă că sufletul se liniștește în dată ce și-a găsit izvorul în D-zeu este că evanghelia, vestea despre mântuirea adusă prin Hristos nu ne apare ca o istorie străină de noi, ci ca o putere lăuntrică, ce desvăluie fața cea mai ascunsă a sufletului ca însuși glasul sufletului nostru care redesteaptă în noi ceva uitat.

Luată jugul Meu asupra voastră și veți găsi odihnă sufletelor voastre, a zis Mântuitorul. Jug și totuși odihnă. De fapt odihna sufletului începe numai atunci când se supune lui Dumnezeu.

Credința religioasă împintenește forțele bune din om. E o sporire a vieții care nu lasă să se stingă focul ei sacru, iar creștinismul e legea vieții veșnice, focul intern ce produce văpaia vieții.

Nu sunt două vieți: una în cer alta pe pământ, ci una singură dintr'un unic izvor, din Dumnezeu. E o unitate între cer și pământ, între lumea de sus și cea de jos. Aci e strigătul, acolo ecoul, aci mișcarea, acolo repaus, aci umbră, acolo realitate, aci e copia, acolo originalul. Cheia lumii și a vieții e în cer. Numai păcatul isvorât din mândrie rupe legătura unității, credința și iubirea o reconstitue. Cine cunoaște totul cunoaște și pătrunde. Cine e pe culmea muntelui adică trăiește în Dumnezeu, acela vede la picioarele lui toate și le distinge. Căci privire ce vine de sus pătrunde în toate ascunzăturile. Mai e nevoie care de dovedit că cunoștința contopirii noastre cu D-zeu se revarsă binefăcătoare și în jurul nostru, ca milă, ier-

tare și solidaritate față de semenii? Acest sentiment al unității noastre cu D-zeu este izvorul viu al tuturor faptelor cu adevărat mari, pe teren social, cultural și național.

Din cele spuse rezultă clar că rolul meu principal este de a încopcia sufletele de D-zeu și de a le deschide izvorul vieții celei veșnice. Apostolul Pavel numește oficiul preotesc „slujirea împăcării”, spunând următoarele: așa dar solim pentru Hristos cași cum D-zeu v'ar îndemna prin noi. Rugă-mu-vă în locul lui Hristos împăcându-vă cu D-zeu, la care se mai pot adăoga: „deși umblăm în trup nu ne oștim trupește, iar armele cu care ne luptăm nu sunt omenești, ci puternice înaintea lui D-zeu ca să dărâmăm întăriturile” (II Cor. 10 v. 3-5).

Cum în viața sufletească germinează toate acțiunile omului ce se revarsă dinlăuntru înafară, viața religioasă nu poate fi indiferentă nici pentru intelectualii, în special pentru cei cu vre-un rost în conducere în viața obștească. Nu m'asi putea mângăia cu nimic dacă intelectualii, crema gândirii și floarea aleasă din grădina neamului, iar lipsi din rândul enoriașilor noștri. Poate tocmai sbuciumul lor seletesc are cea mai mare nevoie de alinare. Nu-mi voiu cere nici odată vre-un drept de suveran asupra libertății conștiinței lor. Știind că sunt numai un slujitor ce conduce sufletele la stăpân, la picioarele tronului Său, ca un mijlocitor în slujirea împăcării. Astfel nici cel ce sădește nu e ceva nici cel ce udă, ci numai Dumnezeu care face săcrească. Noi suntem ajutoare de muncă ale lui D-zeu, noi suntem ogorul lui D-zeu, clădirea lui D-zeu.

Fac acest apel intelectualilor: reaprindeți lumina credinței mostenită din casa părintească, unde o nioasă mamă țărancă, un smerit dascăl sau figura venerabilă a unui preot părinte, v'au aprins-o oarecând în suflet, dar pa care vitregia vremurilor noastre a stins-o. V'ati lipsit de atunci de mângăierile ce Vi-le dă credința religioasă. Inchizând cerul ati rămas cu deșteptăciunea pământească. Un glas lăuntric Vă cheamă pe mulți: vino acasă, copil rătăcitor la casa părintească a amintilor unde îți vei regăsi liniștea sufletească.

Voiu lucra pentru adâncirea vieții religioase, care ca orice pom trebuie să aducă roade la timp. Dacă cineva vrea să aibă proba vieții sale religioase, să ne arate faptele sale creștinești, fiindcă precum trupul fără de duh este mort, așa și credință fără de fapte moartă este.

Biserica noastră va trebui să fie dominantă nu numai după numire, ci mai ales după instituțiile ei de binefacere din care să transpire cel mai curat spirit creștinesc vrednic de trecutul nostru de mucenicie. Iată programul viitoare mele activități, ideal după care voiu căuta să modelez realitatea.

Gândul meu se îndreaptă în această clipă către vrednicii mai înaintași în acest scaun, episcopii de pie memorie Ioan și Grigorie, pe cari am avut fericirea să-i cunosc și a căror amintire o fericesc, iar numele lor îl voiu cuprinde în rugăciunile mele. Vreau să fiu vrednic urmași al lor călăuzit numai de preamărirea lui D-zeu pe pământ și de fericirea țării prin instituția veșniciei care este Biserica.

Cu profundă durere mă gândesc la

adormitul în Domnul Episcop Roman al Orăzii părintele meu sufletesc, care pe patul de moarte mi-a legat de suflet grija acestei eparhii recunoștința față de memoria lui imi va fi un stimulent în plus pentru a pune tot entuziasmul vieții mele în slujba ei.

Mulțumesc Majestății Sale Regelui, care cu prilejul investirii mi-a indicat atât de luminos programul național și bisericesc ce voiu avea să-l îndeplinesc aci la hotare. Mi s'agăduiesc că voiu fi străjer neadormit. Mulțumesc P. Sf. Sale și în Hristos iubitelui meu frate episcop Vasile pentru ostăneala cu care a grăbit la instalarea mea. Voiu adăoga la dovezile dragostei dintre noi și aceasta însoțire a mea în fața Tatălui ceresc.

Mulțumesc alegătorilor din adunarea eparhială, precum și întregului cler și popor, din aceasta de D-zeu păzită eparhie pentru semnele dragostei ce mi-le-au anticipat și-i asigur că focul inimii mele pentru mântuirea sufletului lor nu-l va stinge nime în lume. Iubirea e focul vieții. A-tăta viață e în noi câtă iubire avem. Insuși D-zeu este iubire și cine rămâne în iubire rămâne în D-zeu și D-zeu rămâne în El. Aceste cuvinte ale Apostolului Ioan sunt steaua călăuzit oare a vieții mele.

Revarsă Doanme asupra robului

Tău care cu inimă deschisă astă harul Tău, putere cerească slujba ce o așezi pe umerii prin ei și lucrările lui aduse în ba Ta. Revarsă asupra turmei rite de dânsul lumină, mângăie pace în suflete, ca păstor și turme încetat să Te mărească pe Tine. nezeul cel necuprins de minte chinat în trei ipostazuri: Tată, Sfântul Duh, în veci amin.

După serviciul divin s'a dat o recepție în reședința episcopului care presa n'a fost invitată și n'a fost invitată nici la recepția avut loc la cafeneaua „Palace” a lui Leipnicker et comp. Dar pre aceeaș vom mai vorbi...

Dr. general Gheorghe Alexandru șeful local al Armatei, în cuvânt moose a salutată de noul Stăpân hounicesc al Aradului.

Dr. dr. Ioan Suciu, fost membru într'un înălțător discurs aduce gile inșeflețite ale obștei credințelor și a Asociațiilor culturale propagandă națională.

Ministerul Cultelor și Artelor reprezentat prin d. ministru Ioan...

Seara la orele 18 a avut loc întrunirea Comitetului Cultural un foarte reușit cert religios organizat de cor...

Un proces senzațional la Oradea

ORADEA. Vom arăta în acest număr „sistemul” familiei Adorjan de a se sustrage dela obligațiunile sale față de statul român, așa după cum grăește un document autentic, dactilografiat, ce ne-a sosit la redacția Oradea.

Redăm mai jos textul integral al documentului:

„În ziua de 12 XII. 1935 s'a desbătut înaintea secției a II-a a tribunalului Bihor, apelul declarat de către Soc. Anon. Vulturul Negru și Arborele Verde din Oradea, contra procesului verbal de contravenție la legea timbrului, în sumă de lei 1.600.000 dresat de către d. Aurel Tartia, șef controlor al jud. Bihor. Este îndeobște cunoscut că Soc. An. Vulturul Negru și Arborele Verde se compune exclusiv din membrii familiei Adorjan cari s'au constituit în societate anonimă pentru ca astfel să-și exploateze imobilul uriaș din piața Unirii. Societatea în anul 1927 și-a majorat capitalul social dela 1 milion la 28 de milioane lei, pentru care urma să plătească la fisc impozitul proporțional cuvenit după majorarea de capital și acțiuni, ce reprezintă o sumă considerabilă. Familia Adorjan a convenit însă că este mai economicos a păstra acest impozit în casa proprie decât a-l plăti la Stat, și astfel n'a prezentat fiscului actele spre taxare, crezând că va scăpa vigilenței organelor publice. Tribunalul Bihor însă, printr'o încheiere din 1931 a sesizat Administrația Financiară despre majorarea capitalului. Fiind în cunoștința faptului, Administrația de constatare a dispus imediat dresarea actelor de con-

travenție, cari în 1932 s'au prezentat la Ministerul de Finanțe spre aprobare. Aci începuse un proces ingenios al „Vulturul Negru”, recte mâna neagră verbal odată trimisă la Ministerul de Finanțe de la Oradea, fără urmă și străduința organelor fiscale părea că a avut un rezultat. Dar Administrația de constatare n'a fost mulțumită cu atât, ci a emis un nou acte de contravenție pe cari de astă dată le-a prezentat la Ministerul de Finanțe spre aprobare. Procesul verbal de contravenție a fost apelat în motivul prescripției, motiv care contravenienței dorite liniștiți, crezând că timpul sters păcatul. În înconștință lor însă nu șiau că legile mai puternice decât dorințele de evaziune fiscală. Intervenția fiscului au fost foarte doctă susținute în fața Tribunalului Bihor de către d. Nicolai Cioloca, șef de serviciu la Administrația de constatare, combatând toate punctele de vedere ale contravenienților, nindu-și teza pe textele de lege ale legii timbrului și pe cele ale legii de evaziune fiscală. Intervenția completului ședinței din XII. 1935 a fost compusă de d. Kálnay, Hovanny și...

Tribunalul s'a pronunțat în opinia separată a judecatorului român Gavra, care, deși nu fost în cunoștința dreptului sedat de fisc, totuși a fost jorjat de d-nii Kálnay și Hovanny, dând dreptate de drept familie Adorjan, iar Statul să piardă 1.600.000 lei. Cauza este în recurs, de către reprezentantul familiei de finanțe, se va în curând de Curtea de...